

РОЗВИТОК ОСВІТИ СЕЛА СТОВПИН

Розвиток освіти с.Стовпин нерозривно пов'язаний з умовами соціально-економічного розвитку та політичної ситуації нашого краю — Волині.

У ХУІІ — ХУІІІ ст. шляхетська Польща доклала зусиль, щоб перетворити школи Правобережжя України в осередки католицької пропаганди і колонізації українського населення. В другій половині ХУІІІ ст. на території Рівненщини були поширені парафіяльні школи з польською мовою викладання.

У 1795 році Волинь стала частиною Російської імперії. У багатьох селах відкривалися народні школи, мовою викладання у яких залишалася церковно-слов'янська мова до 1832 року.

У першій половині ХІХ ст. початкова школа перебувала у скрутному становищі. Цьому сприяли криза і розклад феодально-кріпосницьких відносин. Згідно з Правилами для народних учителів Київської, Волинської, Подільської губерній від 8 листопада 1845 р. початкову освіту було поставлено під найсуворіший контроль адміністрації. Підвищилася плата за навчання і тому більша частина сільського населення була безграмотною. За даними тогочасної статистики, одна школа припадала в середньому на 9501 жителя, а один учень на 188 жителів.

У другій половині ХІХ ст. рівень освіти залишався низьким. Переважна більшість населення Рівненщини була неписьменною. Згодом потреба подолання економічної відсталості змусила царизм здійснити реформу народної освіти. В 1864 р. затверджено Положення про початкові народні училища, за якими відкривалися початкові й сільські школи, церковнопарафіяльні та єпархіальні школи. Всі вони оголошувалися загальностановими і мали назву "Початкові народні училища". Обсяг знань ці освітні заклади давали недостатній, щоб продовжити навчання у середній школі.

Згідно з Положенням було відкрито початкову парафіяльну школу у с. Стовпин в останній чверті ХІХ ст. До цього часу документальних даних про існування освітніх закладів на території села не зафіксовано.

У с. Стовпин, за даними церковного архіву, було відкрито церковно-парафіяльну школу 24 листопада 1887 року. Цю школу побудовано на землях, що належала церкві та на кошти Єпархіальної Училищної ради. У школі працював один учитель. "Жалованьс учителю положено отъ общества за учебное время 30 руб.", - зазначено у Волинських єпархіальних відомостях. Школа була двокласною з трирічним терміном навчання.

У 1901 р. у школі здобували початкову освіту 37 хлопчиків і 7 дівчаток. Приміщення цієї школи не збереглося.

Документи, що свідчать про діяльність школи у с. Стовпин, збереглися з 1951 року. До цього часу навчання дітей проводилося у приватних будинках та

у парафіяльній школі. Учнів навчали польської, української мови, арифметики. Невстигаючих та порушників дисципліни вчитель мав право піддавати фізичним покаранням. Рівень освіти був низьким, поверхневим. Багато жителів, особливо у першій чверті ХХ ст., залишалися малограмотними або безграмотними.

У 1951 році було побудовано нову одноповерхову семирічну (згодом восьмирічну) школу, яка діяла до 1986 року. Навчання у школі мало світський характер. Велике значення надавалося вивченню російської мови. Активно проводилася позашкільна та позакласна робота. Рівень знань учнів давав можливість їм успішно продовжувати навчання у середній школі, вузах. У 1953-54 навчальному році у школі навчалося 145 учнів, у 1960-61 навчальному році - 178 .

При восьмирічній школі діяла вечірня школа. У 1969 році на облік було поставлено 118 мешканців села віком від 16 до 35 років, які не мали восьмирічної та середньої освіти.

У 1986 році було збудоване двоповерхове приміщення сучасної школи. Нині у школі навчається - 90 дітей, працює 14 вчителів, з них 10 чоловік - колишні випускники Стівпинської школи. Тут функціонують дві бібліотеки: шкільна та сільська, є кабінет народознавства.

Із 1951 року на посаді директора у Стівпинській школі працювали Б. Білоус, С. Лисюк. В. Ріщук, О. Кирильчук, С. Ніколайчук, Л. Бондар. З 1990 року - Бабич Віктор Андрійович.

Із відомих людей закінчили школу у Стівпині Митрополит Дніпропетровський і Павлоградський Іриней (в миру Іван Петрович Середній), кандидат фізико-математичних наук Олексій Данилович Карпуша, відомі лікарі, військові, вчителі.

*Підготувала
вчитель історії с. Стівпин
Бодня О. Д.*